

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 27.10.1987, sp. zn. 2 Cz 71/87, ECLI:CZ:NS:1987:2.CZ.71.1987.1

Číslo: 14/1991

Právní věta: Zaplacená náhrada trov konania podľa právoplatného súdneho rozhodnutia, ktoré bolo neskoršie zrušené, nie je už súčasťou trov súdneho konania pokračujúceho po tomto zrušení rozhodnutia. Vrátenie tejto zaplatenej náhrady možno uplatniť žalobou o vydanie neoprávneného majetkového prospechu.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 27.10.1987

Spisová značka: 2 Cz 71/87

Číslo rozhodnutí: 14

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náklady řízení

Předpisy: 99/1963 Sb. § 137
§ 243

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresný súd v Michalovciach v svojom rozsudku dospel k záveru, že hranica medzi pozemkami parc. č. 116/2 a 116/3 v K., patriacimi žalobcom, a pozemkami parc. č. 116/4, 116/5 a 116/6 v K., patriacimi žalovaným, prebieha v bodoch A, B, C, D, H, ako je uvedené v znaleckom posudku znalca M. T. z 11. 10. 1980, a zaviazal žalovaných odstrániť z nehnuteľnosti žalobcov plot označený v uvedenom posudku písmenami D, E, F, G, a to do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalej súd zaviazal žalovaných zaplatiť trovy konania žalobcom 3577,- Kčs do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Na odvolanie žalovaných Krajský súd v Košiciach svojím rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a zaviazal žalovaných zaplatiť žalobcom trovy odvolacieho konania, a to žalobkyni Z. T. 389,20 Kčs a žalobcovi A. T. 364,90 Kčs spoločne a nerozdielne do 3 dní od doručenia rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pod sp. zn. 3 Cz 63/83 o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SR, tak, že uvedenými rozsudkami bol porušený zákon, tieto rozsudky zrušil a vec vrátil Okresnému súdu v Michalovciach na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie.

Okresný súd v Michalovciach potom žalobu vo veci v celom rozsahu rozsudku zamietol. Zaviazal žalobcov zaplatiť žalovaným trovy konania 2512,40 Kčs. O trovách pôvodného konania súd

nerozhodol.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobcovia.

Krajský súd v Košiciach svojím rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Zaviazal žalobcov, aby do 3 dní od právoplatnosti rozsudku spoločne a nerozdielne zaplatili žalovaným náhradu trov odvolacieho konania 280,- Kčs.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SR, tak, že rozsudkom Okresného súdu v Michalovciach bol vo výroku o trovách konania porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Súd prvého stupňa v prejednávanej veci pokračoval v konaní po tom, čo boli rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolacieho súdu na sťažnosť pre porušenie zákona zrušené. Išlo o pokračovanie pôvodného konania o tej istej veci a medzi tými istými účastníkmi. Došlo tu teda k obnoveniu všetkých účinkov pôvodne začatého konania. Z toho vyplýva, že súd sa musí v konečnom rozsudku vyporiadať tiež so všetkými trovami tohto konania od jeho začatia až do rozhodnutia vo veci samej v zmysle ustanovení § 142 a nasl. O. s. p.

Takto súd prvého stupňa nepostupoval a pri novom rozhodnutí o trovách konania vzal do úvahy len tie trovy, ktoré vznikli žalovaným v nasledujúcom konaní po zrušení obidvoch uvedených rozhodnutí najvyšším súdom. S otázkou náhrady trov pôvodného konania sa nezaoberal, hoci povinnosťou súdu bolo vykonať podrobné dokazovanie, ktoré by tvorilo podklad pre rozhodnutie o náhrade dosiaľ neuhradených trov konania, a to tak pôvodného, ako aj pokračujúceho, ktoré sú súčasťou trov celého konania. To, že žalovaní výslovne si nárok na náhradu trov pôvodného konania neuplatnili, nebolo by dôvodom pre ich nepriznanie. Iba v prípade, že by sa žalovaní po danom poučení (§ 5 O. s. p.) výslovne náhrady trov pôvodného konania vzdali, nebolo by povinnosťou súdu o nich rozhodovať.

Pretože súd prvého stupňa takto nepostupoval, jeho rozsudkom a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol v časti týkajúcej sa trov konania pred súdom prvého stupňa porušený zákon v ustanoveniach § 142, § 151, § 153 ods. 1 a § 243 ods. 2 O. s. p. Bolo preto treba v tejto časti sťažnosti pre porušenie zákona vyhovieť.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky vo svojej sťažnosti pre porušenie zákona vytýkal aj to, že súd nerozhodol o povinnosti žalobcov uhradiť žalovaným v ich prospech zaplatené trovy pôvodného konania. Bol toho názoru, že aj náhradu trov konania, ktorú žalovaní zaplatili žalobcom podľa rozhodnutí zrušených Najvyšším súdom SR, treba považovať za súčasť trov celého konania. Keďže žalovaní boli úspešní vo veci, mal im súd podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p. tieto trovy priznať.

S týmto názorom sa nemožno stotožniť.

Ide o posúdenie toho, či plnenie, ktoré účastník poskytol na základe nezákonného rozhodnutia ako náhradu trov konania dobrovoľne alebo v dôsledku súdneho výkonu rozhodnutia druhému účastníkovi, možno považovať za trovy konania a či nejde o nárok na vrátenie toho, čo bolo plnené neprávom podľa vecne nesprávneho rozhodnutia, zrušeného v dôsledku podania sťažnosti pre porušenie zákona.

Pod pojmom trovy konania, ako to vyplýva z ustanovenia § 137 O. s. p. treba rozumieť len tie výdavky, ktoré sú spojené so súdnym konaním a slúžia na to, aby bola zabezpečená činnosť súdu. Sú to predovšetkým hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, vrátane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je

zástupcom advokát. Zaplatená náhrada trov konania podľa neskoršie zrušeného rozhodnutia netvorí teda súčasť trov pokračujúceho konania (§ 137 O. s. p.), a preto by nebolo možné rozhodnutie o jej úhrade odôvodňovať ustanoveniami občianskeho súdneho poriadku 1) o náhrade trov konania.

Ak teda žalovaní v konkrétnej veci zaplatili žalobcom náhradu trov konania podľa nezákonných a už zrušených rozhodnutí, ide o plnenie bez právneho dôvodu a žalovaní môžu požadovať ich vrátenie ako neoprávnený majetkový prospech v zmysle ustanovenia § 452 O. z.

Poznámky pod čarou:

1) zákona č. 99/1963 Zb. (ktorého znenie so zmenami a doplnkami bolo vyhlásené pod č. 78/1983 Zb. a ďalej zmenené zákonom č. 180/1990 Zb.)